

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

~~Do użytku
służbowego~~
TAJNE
Egz. nr.....3

Āptk mgr inż. Stanisław JĘDRUSZCZAK

**ANALIZA PRZEPUSTOWOŚCI
SYSTEMU ŁĄCZNOŚCI DYWIZJI
ZMECHANIZOWANEJ W NATARCIU**

Aneks do rozprawy doktorskiej

12129

WARSZAWA 1983

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

~~Do użytku
służbowego~~
~~TAJNE~~

Egz. nr.....3

Ppłk mgr inż. Stanisław JĘDRUSZCZAK

**ANALIZA PRZEPUSTOWOŚCI
SYSTEMU ŁĄCZNOŚCI DYWIZJI
ZMECHANIZOWANEJ W NATARCIU**

Aneks do rozprawy doktorskiej

12129

WARSZAWA 1983

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
in. gen. broni Karola Świerczewskiego

~~Do użytku
służbowego~~

~~_____~~
Egz.nr 3

Aneks Prot. 779/21. 08. 95 Jm

ppłk mgr inż. Stanisław JĘDRUSZCZAK

Aneks do rozprawy doktorskiej
pt. "ANALIZA PRZEPUSTOWOŚCI SYSTEMU ŁĄCZNOŚCI
DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ W NATARCIU"

W rozprawie doktorskiej "Analiza przepustowości systemu łączności dywizji zmechanizowanej w natarciu", w celu zbadania możliwości wymiany informacji przez techniczne środki łączności w natarciu dywizji, autor przyjął za podstawę organizowany dotychczas system dowodzenia dywizji.

W ramach obowiązujących dotychczas zasad przyjmowano w szkoleniu wojsk i prowadzonych ćwiczeniach taktycznych organizowanie trzech stale działających punktów dowodzenia w natarciu dywizji, a mianowicie: stanowiska dowodzenia, wysuniętego stanowiska dowodzenia i tyłowego /kwatermistrzowskiego/ stanowiska dowodzenia.

50, NSD
KSD

Powyższe zasady potwierdzają punkty regulaminów traktujące o organizacji dowodzenia w natarciu dywizji:

1. Regulamin walki Sił Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej /dywizja-pułk/. Wyd. MON 1964r.

Punkt 59. "W dywizji dla dowodzenia wojskami tworzy się: w natarciu - stanowisko dowodzenia, wysunięte stanowisko dowodzenia i kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia; w obronie - stanowisko dowodzenia, zapasowe stanowisko dowodzenia i kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia. W pułku we wszystkich rodzajach walki tworzy się stanowisko dowodzenia i kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia".

2. Regulamin walki Sił Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej /dywizja-pułk/. Wyd. MON 1980r. /projekt/

Punkt 60. "Do dowodzenia oddziałami w dywizji tworzy się: w natarciu - stanowisko dowodzenia, wysunięte stanowisko dowodzenia i tyłowe stanowisko dowodzenia; w obronie - stanowisko dowodzenia, zapasowe stanowisko dowodzenia i tyłowe stanowisko dowodzenia. W pułku we wszystkich rodzajach działań tworzy się

stanowisko dowodzenia i tyłowe stanowisko dowodzenia".

3. Regulamin walki wojsk lądowych Armii Radzieckiej.

Bojowej ustaw suchoputnych wojsk. Część I. Dywizja, brigada, pułk. Wyd. MO ZSRR 1982r.

Punkt 65. "Dla zapewnienia dowodzenia wojskami tworzy się:

7 w dywizji - stanowisko dowodzenia, wysunięte stanowisko dowodzenia i tyłowe stanowisko dowodzenia; w pułku - stanowisko dowodzenia i tyłowe stanowisko dowodzenia.

Elementem stanowiska dowodzenia dywizji jest powietrzny punkt dowodzenia, a elementem stanowiska dowodzenia pułku - punkt obserwacyjny".

4. Regulamin służby polowej sztabów. Wyd. MON 1966r.

Punkt 26. "Do dowodzenia wojskami w czasie przygotowywania i w toku działań bojowych tworzy się system działających bez przerwy punktów dowodzenia:

- w wojskach lądowych i lotnictwie - stanowisko dowodzenia, wysunięte stanowisko dowodzenia i kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia; w obronie w wojskach lądowych zamiast wysuniętego tworzy się zapasowe stanowisko dowodzenia".

5. Regulamin służby sztabów w polu. Wyd. MON 1980r.

/projekt/.

Punkt 60. "Dla dowodzenia wojskami w czasie przygotowania i w toku działań bojowych organizuje się system polowych, rachomych, działających bez przerwy punktów dowodzenia:

- w ogólnowojskowych związkach taktycznych - stanowisko dowodzenia, wysunięte stanowisko dowodzenia, tyłowe stanowisko dow.

W obronie zamiast wysuniętego stanowiska dowodzenia tworzy się zapasowe stanowisko dowodzenia".

W toku opracowania rozprawy autor przeprowadził badania rozwoju systemu dowodzenia i systemu łączności na szczeblach taktycznych. Za podstawę przyjął wymagania na budowę polowego zautomatyzowanego systemu dowodzenia wojskami /PASUW/ i polowego zautomatyzowanego systemu łączności /PASS/, opracowane w armiach państw - członków Układu Warszawskiego i zatwierdzone przez Sztab Zjednoczonych Sił Zbrojnych. Zatwierdzone do realizacji wymagania na PASUW i PASS zakładają organizowanie w natarciu dywizji trzech punktów dowodzenia, a mianowicie: stanowiska dowodzenia, wysuniętego stanowiska dowodzenia i tyłowego stanowiska dowodzenia, natomiast nie przewidują organizowania zapasowego stanowiska dowodzenia.

Powyższe analizy upewniły autora, że obowiązująca w Wojsku Polskim struktura punktów dowodzenia stanowi w pełni zasadną podstawę badania przepustowości systemu łączności dywizji w natarciu.

Po opracowaniu rozprawy zmieniły się poglądy na organizację i funkcjonowanie punktów dowodzenia na szczeblu operacyjnym i taktycznym w działaniach bojowych. Poglądy te przedstawione zostały w wykładzie Komendanta Akademii Sztabu Generalnego WP gen. broni dr Józefa KAMIŃSKIEGO w dniu 16.01.1983r z kadrami akademii nt. "Dowodzenie wojskami we współczesnych operacjach i działaniach bojowych" oraz w "Zbiorze podstawowych norm taktyczno-operacyjnych obowiązujących w roku akademickim 1982/83", wprowadzonym do szkolenia wojsk pismem Sztabu Generalnego WP nr 0388/050 z dnia 13.12.1980r. - Wyd. ASG WP, grudzień 1982r.

ZSD (Zmiany dotyczą między innymi wprowadzenia zapasowego stanowiska dowodzenia, organizowanego stale w działaniach zaczepnych i obronnych w celu zwiększenia żywotności systemu dowodzenia.

Zgodnie z tymi poglądami, dowodzenie wojskami w związkach operacyjnych i taktycznych realizowane będzie z następujących stale działających punktów dowodzenia: stanowiska dowodzenia, zapasowego stanowiska dowodzenia i tyłowego stanowiska dowodzenia. Ponadto w zależności od potrzeb mogą być wydzielane ze składu stanowiska dowodzenia i organizowane okresowo: wysunięte stanowisko dowodzenia i powietrzny punkt dowodzenia.

W związku z tym autor uważa za stosowne opracowanie aneksu do rozprawy, w którym pragnie podkreślić jaki jest wpływ nowej struktury systemu dowodzenia na system łączności i jego przepustowość.

Wprowadzenie dodatkowo zapasowego stanowiska dowodzenia w działaniach zaczepnych ma na celu zwiększenie ciągłości dowodzenia wojskami w przypadku zniszczenia /obezwładnienia/ lub zmiany stanowiska dowodzenia. W związku z tym zapasowe stanowisko dowodzenia powinno działać skrycie, ale być w stałej gotowości do przejęcia dowodzenia. Po uzupełnieniu organów dowodzenia i środków łączności, zapasowe stanowisko dowodzenia przejmuje funkcje stanowiska dowodzenia.

Na szczeblu operacyjnym nową strukturą punktów dowodzenia badano w wielu ćwiczeniach z wojskami. W rezultacie zebranych doświadczeń przyjęto, że stałą obsadę ZSD związku operacyjnego stanowi 20% oficerów z dowództwa i sztabu, a w celu zapewnienia łączności przewidziano sformowanie dodatkowego batalionu dowodzenia w brygadzie /pułku/ łączności ZO. Po uzupełnieniu zapasowego stanowiska dowodzenia oficerami sztabu ze środkami

radiowymi pełniło ono zamienne funkcje stanowiska dowodzenia.

Na szczeblu taktycznym wprowadzenie dodatkowo zapasowego stanowiska dowodzenia w działaniach zaczepnych wymaga zwiększenia obsady etatowej sztabu oraz sił i środków w pododdziałach zabezpieczenia i w pododdziałach łączności.

Według badań przeprowadzonych w Katedrze Dowodzenia ASG, na zapasowe stanowisko dowodzenia w natarciu dywizji można wydzielić sześciu oficerów jako stałą obsadę, w tym: zastępcę dowódcy dywizji do spraw liniowych, starszego oficera z wydziału operacyjnego, oficera z wydziału rozpoznawczego, starszego oficera rozpoznania chemicznego, starszego oficera z wydziału łączności i oficera z kwatermistrzostwa.

Szefostwo Wojsk Łączności MON w okresie najbliższych 5-10 lat nie przewiduje zmian w organizacji i wyposażeniu batalionu łączności, w związku z tym nie ma możliwości wydzielenia większej ilości sił i środków łączności na zapasowe stanowisko dowodzenia dywizji bez zmniejszenia możliwości zapewnienia łączności z pozostałymi punktami dowodzenia dywizji. Obecnie w natarciu dywizji na zapasowe stanowisko dowodzenia można jedynie wydzielić: wóz dowódczo-sztabowy R-32 zastępcy dowódcy dywizji do spraw liniowych, dwie radiostacje WRF małej mocy, łącznicę telefoniczną 2P-10MR z kablem polowym i aparatami telefonicznymi oraz ewentualnie stację radiolinową R-409, jeżeli dywizja otrzyma z armii więcej niż dwie stacje. Brak wystarczającej ilości środków łączności, szczególnie radiolinowo-przewodowych uniemożliwia przejmowanie dowodzenia przez 2SD w czasie kolejnych przesunięć SD dywizji i może jedynie zapewnąć ograniczone funkcje dowodzenia w wypadku zniszczenia stanowiska dowodzenia.

Za pomocą wyżej wymienionych środków łączności może być

10%
2 mi 90%

z 5000
NSD! ?
jako stała
obsada

zapewniona łączność z zapasowego stanowiska dowodzenia dywizji w następujących relacjach:

- za pomocą środków radiowych zainstalowanych w R-32 utrzymuje się łączność z dowódcą dywizji i dowódcami pułków w sieciach radiowych KF i UKF oraz ze sztabem dywizji i sztabami pułków w sieci radiowej UKF;
- za pomocą radiotelefonu K-1 zainstalowanego w R-32 utrzymuje się łączność z punktami dowodzenia dywizji i podległych pułków;
- za pomocą radiolinii R-405 PT-1B zainstalowanej w R-32 utrzymuje się łączność ze stanowiskiem dowodzenia dywizji;
- za pomocą odbiornika radiowego R-323 zainstalowanego w R-32 prowadzony jest nasłuch w sieci radiowej współdziałania dywizji lub ostrzegania dywizji;
- za pomocą stacji radiolinijowej R-409 może być utrzymywana łączność z ZSD lub SD armii. Drugi półkomplet tej stacji radiolinijowej może być wykorzystany do łączności z SD /ZSD/ sąsiedniej dywizji lub SD własnej dywizji.

W celu zachowania skrytości rejonu zapasowego stanowiska dowodzenia, środki łączności rozwinięte na jego węzle / do chwili przejęcia przez ZSD dowodzenia/ powinny pracować na odbiór, w celu dopływu wiadomości o wojskach własnych i nieprzyjaciela, a na nadawanie mogą być włączane tylko doraźnie i w ograniczonym zakresie.

Ilość wydzielanych sił i środków łączności na węzeł łączności ZSD dywizji została ustalona przy uwzględnieniu, że pozostałe siły i środki są wykorzystywane następująco:

- dwa komplety środków radiolinijowo-przewodowych /2xATf-TI, 2xATgS, 2xR-405Z/ przeznaczone są do rozwijania węzła łączności

stanowiska dowodzenia. Pierwszy komplet eksploatuje się na rozwiniętym stanowisku dowodzenia, natomiast drugi komplet stanowi odwód przeznaczony do rozwinięcia węzła łączności w kolejnym rejonie stanowiska dowodzenia dywizji. Na podstawie kalkulacji czasowo-przestrzennej i praktyki wykorzystania sił i środków łączności ustalono, że terminowość organizacji łączności w natarciu dywizji można zapewnić o ile dla potrzeb SD batalionu łączności będzie dysponował dwoma kompletami środków radioliniowo-przewodowych. Oznacza to równocześnie, że wymienione siły i środki nie stwarzają warunków do zapewnienia łączności równocześnie na SD i ZSD dywizji. Na podstawie przeprowadzonych kalkulacji wyliczono, że równoległe funkcjonowanie węzłów łączności SD i ZSD w natarciu dywizji można osiągnąć o ile batalion łączności będzie wyposażony w trzy a nawet cztery takie komplety;

- jeden komplet środków radiowych węzła łączności SD dywizji wykorzystywany do zapewnienia łączności zarówno w ruchu /w czasie przesuwania SD/ jak i na postoju /w czasie pracy dowództwa i sztabu na aktualnie rozwiniętym SD/. W celu zapewnienia łączności równocześnie z SD i ZSD dywizji w natarciu należałoby pododdziały łączności dywizji wyposażać w drugi komplet środków radiowych;

- jeden komplet węzła łączności tyłowego stanowiska dowodzenia wykorzystywany jest do zapewnienia łączności na postoju i w ruchu organom tyłowym;

- łączność na WSD dywizji zapewnia się poprzez doraźne wydzielenie sił i środków z węzła łączności SD dywizji /np. wódz dowódca-sztabowy R-3M i radiostację R-137 dowódcy dywizji, jeśli dowódca dowodzi z WSD/.

W rozprawie badającej możliwości przepustowe systemu łączności dywizji dokonano obliczeń ilości informacji jakie mogą

Śle!

*to mn
być mn
ZSD*

*złote
prezenty
środków
m
750 1?*

być przekazane technicznymi środkami łączności pomiędzy dywizją a armią oraz pomiędzy dywizją a podległymi oddziałami i pododdziałami. Proponowane środki łączności do rozwinięcia węzła łączności ZSD dywizji uwzględnione były w obliczeniach. Przepustowość tych środków w rozprawie odniesiono do WSD a nie do ZSD dywizji.

Rozmieszczenie wyżej wymienionych środków łączności na ZSD, wykorzystywanych dotychczas na WSD, nie wpłynie na ogólną ilość informacji przekazywanych w systemie łączności dywizji. Przepustowość systemu łączności dywizji może wzrosnąć jedynie wtedy, gdy dywizja otrzyma dodatkową ilość środków łączności, które można byłoby między innymi rozwijać na zapasowym stanowisku dowodzenia.

Należy sądzić, że jeśli zapoczątkowane doskonalenie struktury systemu dowodzenia pociągnie za sobą zmiany wyposażenia punktów dowodzenia w środki łączności i obejmie strukturalne zmiany organów dowodzenia to uzyska się wyższe prawdopodobieństwo ciągłości dowodzenia i łączności a przepustowość systemu łączności zostanie zwiększona do wymaganego poziomu.

Wykonano w 5 egz.

Egz.nr 1-5 - BN ASG

Wyk. ppłk S. JĘDRUSZCZAK

Druk. US. dn. 1.07.1983r

Nr. ks. masz. 037/KTWłacz

